

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Mars hall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

Noul an școlastic.

Fiind încă la începutul anului școlastic, dăm acest articol, care în formă nemăiestrită cuprinde multe adevăruri și e un echou din sinul clasei învățătoarești:

Eată, am ajuns earăși la începutul unui nou an școlastic, în decursul căruia noi învățătorii trebuie să sămănăm sămințele bune creșterii, ca cu finea lui să putem earăși secera succese îndestulitoare.

Însă ca munca noastră să nu fie înzădar, ca sămënța ce o aruncăm cu multe și anare sudori, să nu rămână neroditoare, avem lipsă mai atâtău de spriginul părinților și școlarilor.

Când va sosi oare acel timp binecuvântat, când școala nu va mai fi privită din partea scumpului nostru popor, — cum e azi în multe părți — ca o povară, ba chiar mai rău — ca un lucru netrebuincios. Când va sosi acel timp fericit, când învățătorul nu va mai fi privit și tratat din partea părinților școlarilor ca o greutate și ca un asupritor a copilașilor lor?

Mult va mai trece încă, mult va mai trebui să sângereze inima conștiinței învățător după iubirea și alipirea poporului, căci durere mult, foarte mult timp va trebui să treacă până vom fi pricepuți și până vom avea încrederea lui.

Învățătorul căruia cu adevărat îi zace la inimă binele și înaintarea bietului popor, se pregătește pentru noul an școlar, cum știe dînsul mai bine, punându-și în ordine toate lucrurile sale referitoare la școală cum numai poate mai corect.

Nu tot așa însă își pregătesc cei mai mulți părinți copiii pentru școală. Căci în loc să le vorbească cu iubire despre școală, ca despre un lucru folositor și necesar, dela care își primesc merindea sufletească pentru întreaga lor viață; în loc să-și învioșeze și însufletească pentru viața și datorințele școlastice; în loc să se năzuiască a stîrni în inimile pruncuților dragoste, alipire și încredere către învățători, — hulesc și înnegresc școala în ochii lor, vorbind despre ea ca despre o povară netrebuincioasă, nădușind, cum așa zice ambiția școlarilor. Pe bietul învățător îl zugrăvesc ca pe un tiran, fără milă, care abia așteaptă să aibă pe cine certa, pe cine pune în genunchi, opri în arest etc. Mulți părinți nu au cu ce mulcomi sburdălnicia copilașilor fără numai cu »dascălul». Las' că vei merge tu la școală (par'că școala e temniță), vei ajunge tu pe mîna dascălului (par'că el nu voiește binele și fericirea școlarilor) și alte multe de felul acesta, cari îl fac pe bietul copil să prindă ură, frică și groază de tot ce se numește dascăl sau școală. Ear' dacă acestea au cuprins primul loc în inima pruncului și s'a dat a le crede, anevoie îi vom putea dovedi, că e în rătăcire și astfel cu greu va putea primi de bunăvoie, din convingere povețele și învățăturile noastre. E destul ca odată învățătorul fiind silit, să se uite ceva mai aspru sau să vorbească mai tare ca de obicei, și mulți din tre elevi au visuri rele, nu mai voiesc a cerceta școala; încep apoi neplăcerile între părinți și învățători. Destul de rău că părintele nu judecă, că el însuși e cauza

fiindcă el însuși a băgat în creierul, fără destulă judecată, a pruncului spaimă și frică, scurt câte năluciri nefundate, închipuite numai. Ear' de altă parte școlarul știe dela părinți, că trebuie să meargă la școală numai pentru-ca să fie de față la cetirea catalogului, nu pentru-ca să învețe.

Asta este apoi una dintre cauzele fundamentale pentru care școala nu poate arăta succesele dorite. Și nici nu vom putea da înainte în ale științei până-când părinții școlarilor vor mai nutri acea nepăsare păcătoasă față de școală.

În ochii multora din țărani stă mai pe sus un străger sau un servitor în uniformă dela cutare judecatorie, decât un preot sau un învățător, cari își petrec viața în mijlocul lui, propovăduindu-i binele și arătându-i calea spre tericire. Cum vom putea spera că va ajunge bietul popor zile mai bune, când preoții și învățătorii, singurii lui bine povățuitori, nu-i întâmpină cu deplină dragoste și încredere? Un pandur, un gendarm, din gura cărora nu a auzit poate o vorbă de ceva treabă, e domn și Măria-Ta, pe dinaintea cărora mulți din țărani nostri umblă cu pălăria în mână și cu genunchii plecați, până-când pe învățători muți se încumetă nici să-și salute; ba unii nici chiar forurile superioare bisericesti nu le respectează după cuviință. Nu ne temem de Dumnezeu a nu ține seamă de demnitatea aceluia? Când vom cunoaște oare prăpastia în care vom căde de yom merge tot pe calea aceasta?

Apoi a jertfi câțiva cruceri pentru ceva recușite sau copilelor pentru ma-

FOIȚA.

Turcia și Bulgaria.

— Puterile lor militare. —

Fiind mult vorba acum de un războiu între Turcia și Bulgaria, credem de bine a da aci câteva notițe despre puterea armată a celor două puteri:

După războiul din 1877—78 armata otomană a fost complet organizată la 1880. Nove modificări în formația sa s'au adus la 1886 și 1888.

După noua stare de lucruri, serviciul militar e obligator și durează trei ani în armata permanentă (pentru artilerie și gălalerie patru ani); aceștia poartă numele de nizami.

În rezerva armatei active, i htiat soldatul infanterist rămâne trei ani — (cavaleristul și artileristul doi ani).

Apoi trece în armata teritorială cu numele de redif, unde stă 8 ani. Ca rezervist al armatei teritoriale poartă numele de mustahfir.

Așadar' serviciul militar în Turcia este de douăzeci de ani.

Circumscripțiile militare ale imperiului otoman sînt următoarele: Constantinopol, Adrianopol, Salonic, Armenia, Siria, Mesopotamia, Yemen, H. djaz și Tripoli. Trupele otomane au arma siste Mauser. Magazinul cu tub al armei poartă 5 cartușe și 9 cartușe.

Efectivul de războiu în 1900 era astfel:

Armata permanentă	350 000 oameni
Armata teritorială	364.000
Ilave (666 batalioane)	666 000
Reserva armatei teritoriale	120 000

La olaltă 1,500.000 oameni

Grosul trupelor sînt îngrămădite în Turcia-europeană.

În adevăr, efectivul de pace, în primele trei corpuri de armată, Constantinopol, Adrianopol și Salonic, pe lângă alte trupe, cuprinde 192 batalioane de redif cum și 158 baterii de artilerie cu 948 tunuri.

Să vedem acum forțele Bulgariei.

În acest principat serviciul militar este de doi ani în armata activă pentru infanterie, (3 ani pentru celelalte arme); patru ani în rezervă și patru ani în »opolcenie».

Așadar' în armata bulgară serviciul e de 10 ani pentru infanterist și de 11 ani pentru celelalte arme.

Armamentul seu este: pușca de repetiție, sistem Manlicher.

Cavaleria este înarmată cu carabina de același sistem. Dispune de 432 tunuri. Cea mai mare parte din tunuri sînt dela fabrica Krupp ear' celelalte sînt dela fabrica Cruzot.

Efectivul total de războiu pentru 1902 era socotit astfel:

	oameni	tunuri	trăsuri
6 divsiiuni de infanterie	124.032	312	5778
1 divisie de cavalerie	2.938	—	68
Total	126.970	312	5816

Armata de rezervă

Total general 208.966 422 8618

Cum se vede, forțele militare ale celor două armate nu pot suferi comparație.

terial la lucrurile de mână femeiești, încă e mare lucru! Cu mari necazuri poate învățătoarea îndupleca părinții la spesarea câtorva crețari, pentru-ca să-i poată instrua copila în ale lucrului de mână, nebăgând în seamă că cheltuesc înzecit pentru lucruri netrebuicioase și nefolositoare. Pentru-ce să învețe la ciorapi, dantelă, sau a coasă, a peteci cum se cade, că Biri sau cutare Káti le isprăvesc pe toate pentru plată? Așa am auzit zicând pe unii. În loc să ni le știm noi isprăvi, în câtă vreme ne mutăm dela o vecină la alta, ear' laptele și brânza, cu care am plăti acel lucru, să-l mâncăm noi. Bă alții mai zic: Știu că nu va fi preoteasă sau dascăliță, să mai învețe atâtea! Va să zică numai preoteasa și dascălița trebuie să știe lucra cum se cade? În adevăr câtă nepricepere și nejudicată. Oameni suntem cu toții. Știința și înaintarea în bine e menită fiecărui om, fie acela avut sau sărac, frumos sau urât.

Multe de felul acesta aș pute zice, — toate din experiență, — însă cred că ajunge atâta pentru a cunște rătăcirea în care ne aflăm!

Iubit popor! Deschide-ți ochii, ieși din bârlogul ghreșos al neștiinței și aleargă la soarele cald și strălucitor al culturii. Judecă și crede că școala e singura poartă la o viață mai bună. Tot cel-ce nu intră pe această poartă, rătăcește pe un drum întunecos, ris și batjocorit de ori-ce »dormit«. E ca un arbore fără rădăcini, lăsat în voia soartei. Iubește și pune la demnitatea cuvenită școala și învățtorul, alipește-te cu încredere de ei, căci atunci vei învăța a cunoaște și biserica și preotul, și astfel vei fi fericit atât în lumea asta, cât și în cealaltă viață. Dar' mai pe sus de toate nu uita de spriginul ce-l datorești școalei și învățtorului, fără de care nu se poate face nimic pentru binele și înaintarea ta.

„O învățătoare“.

Turul la Roma. Foaia »Italia« e informată, că Turul va sosi la Roma în 24 Oct. c. și va sta acolo trei zile. Din acest prilej se vor da sărbări strălucite.

Secretarul de stat papal. Cum știm papa încă nu 'și-a numit secretarul seu de stat. Numirea aceasta e de însemnătate politică, de oare ce secretarul are mare influență asupra ținutei și politice ce o urmărește ocârmuirea Papei față de deosebitele state. Foaia din Milano »Corriere della Sera« vestește, că Papa stăruie acum pe lângă cardinalul Cavagni, pentru a primi să fie secretar, dar' acesta nu primește, zicând că nu voiește să se strice cu fostul secretar de stat Rampolla, cu care este prietin foarte bun.

Reținerea soldaților. În dietele provinciale din Austria, cari își țin acum ședințele, s'au făcut propuneri în înțelesul, ca guvernul să fie provocat a lua măsuri pentru a lăsa să meargă acasă soldații, cari au fost în anul III de serviciu.

Afară de aceasta s'a luat poziție și împotriva cererilor maghiare, privitoare la armată între altele în dieta din Salzburg, deputatul Haagen a propus, ca dieta să se exprime dorința, că dietei ungare să nu 'i se facă nici un fel de îngăduință, prin care s'ar slăbi puterea și unitatea armatei.

Tratatul de comerț. Din Berlin se scrie că acolo se vor începe în curând pertractările în afacerea tratatelor comerciale dintre Austro-Ungaria și Germania. Tratatul cu privire la legăturile comerciale dintre Germania și Rusia sunt pe sfârșite.

Recrutare în Austria. Guvernatorul Austriei-de-sus, Ebenhoch a dat o ordinațiune, în care recomandă feciorilor a se înștiința la recrutare de voie bună. Consiliul comunal din Wels a protestat contra acestei măsuri și a cerut să fie convocat cât mai curând parlamentul.

O nouă osândă. În 10 Sept. c. s'a pertractat în Cluj, după cum am vestit, procesul de presă, pornit contra dlui Vasilie E Moldovan, pentru un articol publicat în »Tribuna« dela 8 Febr. c.

Acusatul a fost osândit pentru »agitație« la trei luni temniță de stat și 500 coroane amendă.

Osânditul a recurat la curie.

Neutralitatea României. Din potopul de știri scornite pe care le revărsă presa străină cu privire la rolul și ținuta României în chestiile balcanice, e interesant să reproducem următoarea știre de bun simț din »Național Zeitung«:

»Cu toate desmintirile ce s'au dat, unele ziare răspândesc știri neadeverate cu privire la ținuta României față de turburările din Peninsula-Balcanică.

Odată se asigură, că România ar fi încheiat undeva o convenție militară cu Austro-Ungaria și că prin aceasta s'ar fi apropiat de tripla-alianță.

Altă dată se răspândește știrea, că regele României ar fi declarat vara aceasta la Is'hl, că își va mobiliza armata spre a apăre în Macedonia ca gendarm al Europei.

Cu această ocazie se mai afirmă, că împăratul Rusiei ar fi aprobat hotărîrea regelui Carol.

Din toate aceste știri senzaționale, nimic nu e adevărat, lucru de care nu trebuie convingi aceia, cari au urmărit cu luarea aminte evenimentele din România.

DIN LUME.

Turcia.

În Turcia neliniștea domnește. La tot pasul dai de poliști și de agenți secreți mai ales împrejurul ambasadelor și a Kioscului-Ildiz.

Turcii sânt foarte iritați. Armata mereu trece spre Macedonia și Adrianopol și revoluția nu se stinge. Din contră ei ved că sosesc la vagoane de răniți, la sute de familii ruinate, care caută refugiu până în capitala imperiului, mereu aud că sate turcești sânt distruse și populația lor nimicită.

Starea aceasta îi neliniștesc. Ei doresc să se înalțe steagul profetului și să isprăvească odată socoteala pentru totdeauna, dacă o să rămâie sau nu, în Europa. Ei doresc să fie război și lumea militară cere acelaș lucru, pentru-că altă vindecare a stării nu poate fi. Causa acestei stări este Bulgaria, deci Bulgaria trebuie atacată, adusă la respect. Au tot dreptul, dar' pasul e cam greu, e prea evitat de M. S Sultanul. Cu toate acestea s'a dat ordin pentru ca toți cetățenii, toate comunele să contribuie cu ajutoare, ceea ce este un semn de război. Să svonește că și Bulgaria face acelaș lucru.

Dacă am d nite că rezerva armatei bulgare se adună în întregime, am ajunge la 200.000 oameni. Fără îndoială această socoteală e cam problematică.

Armata otomană în schimb dispune de 750.000 oameni cu o instrucție militară completă, din cari grosul este în Europa. Tot aci, prin dispoziția anterioară a lucrurilor sânt 958 de tunuri.

Trupele bulgare sânt distribuite parte la nord și parte la sud de Balcani.

Grosul trupelor otomane într'un cas de conflict războinic vor năvăli de sigur prin valea Maritzei asupra Rumeliei orientale. Și cum obiectivul ar pute fi capitala principatului, în acest cas toate trupele bulgare s'ar strînge în jurul platonului Mesiei, adică lângă Sofia. Linile ferate dela nord și sud de Balcani sânt legate între ele numai prin valea Iskerului, un aflent al Dunării, și deci în jurul Sofiei Bulgarii pot opune cea mai mare rezistență. În adevăr în jurul acestui punct se pot aduna mai lesnicios toată puterea principatului.

Țigănul.

(Urmare)

'I-se întimpărise așa de adânc în minte asemănările ce mătușa făcea ca să 'i deslușească mai bine, cum era mama lui, că dacă primăvara vedea prin pădure viorele, îi venea să plângă, căci par'că ghicea lumina caldă a ochilor mamei, pe care nu a cunoscut-o; dar' dacă toamna spre seară vedea cele din urmă raze ale soarelui căzând pe frunzele îngălbinite, par'că vedea fața mamei sale din ciasul morții, cum 'i-o înfățișa mătușa lui.

Și par'că încă îi răsuna în creier cuvintele mângăitoare ale părintelui seu, că dacă noaptea din cort — căci bordeiul nu mai era — auzea vre-o voce pierdută, 'i-se părea glasul tatălui seu, pe care nu-'l mai auzise de mult.

Murind mătușe-sa, să întunecă încă și mai mult viața bietului Costache. Nu era zi, să nu audă din gura fără dinți a vre-unei țigance scofălcite, cuvinte neroade și fără cuviință:

Ba că mama lui fusese otreapă de oraș, ba că el e din flori, fără lege și nebotezat.

Astfel, întristat și părăsit crescû bietul Costache pe lângă corturi, căci și din cort îl alungase dușmanii.

De multe ori vara, trist, dar' împins de sângele tinereții pe calea farmecului singurătății, părăsea sălașul și noaptea pe lună începea să cânte din vioară departe, departe... în poiană la anini. Dar' cânta cu atâta foc și atât de duios că ori-cine 'l-ar fi auzit, s'ar fi putut prinde că plânge o voce de om!

Nici-odată însă Costache nu cânta cântece pe care le-ar mai fi auzit dela alții. Cânta mai des pe două coarde, nu lasă sunet fără soț, — poate fiindcă el era așa de singur — încheiând niște acorduri, niște cântece așa de străine, și fără seamăn, că chiar de ar fi fost abia auzit, înflora simțirea omenească.

Era de două-zeci de ani, cu ochii mari și adânci, cu fața arsă de soare, uscată, dar' tot păstrând frumusețea moștenită, cu părul

Au început să se răspândească pretutindeni liste de subscripții pentru a se veni în ajutorul familiilor morților și răniților militari, precum și a familiilor turcești, rămase fără adăpost.

Ambasadorii mereu se Intrunesc, dar acțiunea lor nicăieri nu se vede.

Sermanul guvern nu știe unde îi stă capul. Pe lângă năpraznicii Bulgari, îl mai îngrozesc și tinerii Turci, cari devin amenințatori. Să mai ivește și măcelul dela Beirut, conflictul cu America pentru consulul ei, nevoi peste nevoi, necazuri peste necazuri. Mai alaltăieri a trebuit să plătească zece mii de lire pentru supusul italian Ștefanovici. Pentru stricăciunile dela Beirut va trebui să plătească peste 200 mii lire

Perchezitiile nu contenesc. Toți Bulgari cari nu sînt domicialați aici, sînt alungați. E temere mare de dinșii. Până acum au fost isgoniți peste zece mii. Aci e groază.

Din Macedonia.

După știrile sosite mai în urmă aflăm următoarele:

Continuetele reorganizări ale mișcării macedonene și mai cu seamă până acum nesplacata aprovizionare a bandelor cu arme și cu munițiuni, au deșteptat de mult bănuiala, că insurgenții trebuie să stea negreșit în legătură cu vre-o putere străină, care să le favorizeze furnisarea de munițiuni și arme.

Sa dovedit totuși că țeara aceasta, adecă un mare partid politic bulgar, nu joacă decât un rol de mijlocitor.

În dosul lui stă politica rusească.

Pe când până acum, Rusia trimitea în secret arme și munițiuni insurgenților, faptul se petrece acum într'un chip aproape oficial.

Pentru toți diplomații și pentru țările interesate e lucru lămurit că Rusia, care a făcut un proiect de reforme în tovrășie cu Austro-Ungaria, duce aci o politică aparte, care urmărește scopul invederat de-a îndepărta din ce în ce pe Austro-Ungaria dela ori ce influență asupra mersului evenimentelor din Balcani.

Politica aceasta de dublicitate, după-cum aflăm din cercurile cele mai competente, a neliniștit în cele din urmă și cercurile conducătoare ale politicii externe din Viena.

Să zice, că acum de curind s'ar fi trimis de acolo o notă contelui Lamsdorff, întrebându-l dacă Rusia protejează continuetele trimiteri de arme și ce scop urmărește prin aceasta.

inele, inele atingând umerii, mustața abia fiindu-i cât sprâncenele.

Să fi văzut pe Costache noaptea, nalt cum era, rezemat de trunchiul unui anin bătrân, cu ochii pironiți în văzduh, căutând departe nu știu ce: cu fruntea luminată din când în când de câte o rază de lună, ce se furișă prin frunzele legănate de adierea dulce a nopților de vară cântând din vioara strînsă cu atâta foc din trupul lui tînăr, par'că vioara era din trupul lui și sunetele ei din inima lui.

Toți îl goneau. * * * Nevestele și fetele își scuipeau în sîn, când auzeau de dînsul, ear' babele începură al boteza: stafia sălușului.

Mulți din țigani spuneau seara când se adunau împrejurul focului trăgînd din pipe, că în miezul nopții ar fi văzut pe Costache trecînd pe lângă sălaș, cu atâta iuțeală și cu atâta ușurință, că par'că n'atingea pămîntul, părea mai mult o umbră. Un bătrân cărbaciu, care în viața lui fusese și la Brăila cu meșteșugul și care văzuse și auzise multe, le povestî istorioara unui lunatec, cum zicea el că e și Costache.

De asemenea s'ar fi cerut oare-cari lămuriri asupra unor anumite fapte, petrecute la mănăstirea Gorny Deceani, unde consulul rus a concediat pe supraveghetor pentru a pune în locul acestuia pe un popă rus.

O bandă bulgară de 80 oameni a avut Vinerea trecută o ciocnire cu un detașament de gardă din muntele Parenica, aproape de Kratova.

Doi insurgenți au fost uciși, banda a putut fugi.

SCRISORI.

Procesiune la mănăstirea

— H.-Bodrog.

Când constatăm, că credincioșii Români, cari înainte cu 45 ani cercetau Mariă-Radna, acum în mare parte sînt abătuți de pe calea rătăcirii și cercetează sfînta mănăstire Hodoș-Bodrog, unde aud sfintele slujbe și li-se dă binecuvîntarea în dulcea noastră limbă; când mai cugetăm apoi la cercările grele, ridicate asupra bisericii părinților noștri, ni se înveselește inima și se umple de bucurie, când constatăm: că credincioșii noștri în număr tot mai mare cearcă și află mîngăierea sufletului lor sdrobt de cercările acestei vieții în tainicul locaș al sfîntei mănăstiri Hodoș-Bodrog.

Așa a fost aceasta și în anul curent, la sfînta Mărie, când în mare număr au luat parte credincioșii la procesiune.

Sosirea în grupe mai mici a credincioșilor s'a început încă de Mercuri; adevăratele procesiuni religioase au sosit de Joi. Cei dintăiu sosiți au fost Comloșenii, sub conducerea învățătorului Iuliu Vuia. Erau 300—400 suflete din Comloș, Pesac, Chisoroș, Igrîș. Au mai venit apoi credincioși din Monostor, sub conducerea preotului Iosif Popa și din Micălaca, conduși de preotul Ioan Morar.

Procesiunea era impunătoare, înainte mergea un băiat în stihar alb

Din acea seară, o sептēmână două, trecu și țigani nu se mai adunară seara la sfat împrejurul focului, căci tremurau vargă, când își aducea aminte de povestea cu lunatecul.

Și bietul Costache, gonit de toți rătăcea prin pădure ascunzîndu-se din ce în ce de vederea oamenilor.

Cu o haină lungă cenușie, strînsă împrejurul corpului seu înalt și șuii, cu picioarele goale, sîngerate, cu mânilor jupuite de țepile măceșilor din desișul crîngului alerga săracul toată ziua fără sfîrșit.

Cine știe dacă mânca!... Cine știe dacă limba lui uscată și arsă de sete o mai simțea în gură! Căci, ori de vedea oameni pe drumuri, ori lângă pârău, fugea departe, departe de vederea lor.

Zadarnic noaptea liniștitoare și luna plină de farmec încercau să dea odihnă bietului Costache; căci de mai multe-ori cel mai mic sgomot îl făcea să alerge ca o nălucă printre arbori. (Va urma).

carele ducea crucea făcută anume de Linca Mizin, carea lucea ca soarele de auritura nouă. Alături un băiat îmbrăcat în stihar de catifea, purta praporul Pesacânilor. Patru fete îmbrăcate în alb purtau cei 4 prapori ai Comloșenilor și un băiat îmbrăcat purta icoana Adormirei Maicei. Dlui făcută de creștinul Iulian Topârcean.

După ei urma corul de băieți, corul vocal din Comloș, toți în jurul învățătorului Vuia, apoi marea de popor, bărbați și femei și mulțimea trăsurilor.

Bună impresiune a făcut procesiunea Severinenilor. Laudă aducem inteligenței noastre din Caransebeș pentru inițiativa luată, adunînd până la 400 credincioși.

În fruntea procesiunii erau 3 prapori purtați de băieți, în mijloc vener. preot Ioan Stoian din Caransebeș, în dreapta preotul Moise Itie din Ticătar, ear' în stînga preotul Petru Șebeșan și învățătorul Eutimiu Știlosav, și Popoviciu din Murani, apoi mulțimea credincioșilor din Severin. tractul Belinț, și Timișoara.

Înainte de ameazi a mai sosit sub conducerea preotului Vasiliu Beleş și a învățătorului Ștefan Dolga credincioșii din Chitihaz, Claba, Pil, Jula, Varsand, Curtici și Macia,

Grupe de credincioși cu prapori au mai sosit din Cenad și din Nereu ș. a.

După ameazi au sosit din Calacea, sub conducerea preotului Ioan Seucuța și a învățătorului P. Trailescu, din Comlăuș, sub conducerea preotului Virgil Mihulin și a învățătorului Ioan Roșu; din Sat-Chinez sub conducerea inv. Crăciunescu cu fetițe îmbrăcate în alb, din Cerneteaz, sub conducerea învățătorului Ludaie; apoi din Jădani, Șiclău, Secușigiu, Hodoni, Felnar ș. a.

Primirea credincioșilor s'a făcut în mod înălțător de cătră preacuviosul archimandrit egumen Augustin Hamsea, care însoțit de preoți și întru sunetele clopoțelilor, a ieșit întru întimpinarea credincioșilor, la intrarea lor pe teritoriul mănăstirii, și prin cuvinte calde a arătat credincioșilor însemnătatea zilei, și îndeosebi menirea acestui sfînt locaș, unde creștinul, departe de sgomotul lumii, vine să se împace cu Dumnezeu tatăl și să ceară iertarea păcatelor.

Joi înainte de ameazi s'au mărturisit și s'au împărtășit credincioșii cu taina maslului ear' după s. liturgie, cu taina sf. cuminecături. Sf. liturgie o a oficiat ieromonahul Arhiep Muntean ear' răs-punsurile le-a executat corul din B.-Comloș. Dintre coriști sau distins tenorul Teodor Luca, George Dogariu, Sofron Ciontrea; baritonii: Todor Dămian, George Botă și basistii Antone Sebeșan și George Chiroiu.

Strana au condus-o învățătorii Vuia și Milosav.

Mai impunătoare a fost privegiera de noapte, la care a servit egumenul Augustin Hamsea, însoțit de părinții sfîntei mănăstiri și toți preoții prezenți.

Era ceva tainic și impunător acest serviciu.

Preoții și cântăreții aduceau laude și mărire lui D-zeu tatăl, încunjuți de-o mare de popor, cari ascultau cu lumini aprinse serviciul D-zeesc, la care răspunsurile sau cântat frumos, de corul din *B. Comloș*.

În însași ziua adormirii s'a oficiat sf. liturgie la același altar de către Preacuvioșia Sa egumenul *Augustin Hamsea*, însoțit de sfinții părinți și preoți adunați. Răspunsurile le-au executat corul din Micălaca.

La finea serviciului Preacuviosul egumen a ținut poporului o cuvântare plină de învățături.

Atât serviciile D zeești, cât și învățăturile date poporului, au fost înălțătoare, dovadă că acest locaș este cu adevărat un focar de pietate creștinească. Cei care își vor da bine seama de situația b. sericei noastre, chemați sunt a se nisui, ca poporului să 'i-se deie ocazie a se împărțesi de mângăierea suflătească, prin cercetarea acestui sfânt locaș, care va impresiona și mișca inimile, mai mult ca și multe, multe alte predici sēci.

Văzut-am și în miezul nopții femei încunjurând în genunchi și cu lumini aprinse sfântul locaș; auzit-am până în zori cântece de laudă și mărire, în deosebi corul de băieți și bărbăți din *B. Comloș* și corul de fetițe din *Chinez*, au încântat pe pioșii peregrini.

După-cum ne-am informat, cea mai bună impresiune, în călătoria lor, au făcut cele din *Caransebeș* și *B. Comloș*.

Cei din *Caransebeș* mai pretutindena au fost întimpinați de preoți, învățatori și popor.

Comloșenilor li-s'a cetit rugăciunea în biserică de către preoții *Andrei Fișezan* din *Pesac*, care a și vorbit foarte mișcător poporului, apoi de *C. Isfănescu*, preot în *Secușiu*. La plecare 'i-a petrecut preotul *G. Bălan* până la crucea dela hotar.

La reîntoarcere preotul *Moise Babescu* din *Felnac*, a ținut peregrinilor o vorbire aventată, despre Atotputerenia lui D-zeu, laudând pe credincioși pentru simțul lor de pietate și îndeosebi pe conducătorul *Iuliu Vuia*, învățătorul poporului din *Bănat-Comloș*.

După-cum ni-se scrie, intrarea peregrinilor în *B. Comloș*, a fost adânc pătrunzătoare. Băieții și poporul a ieșit spre întimpinarea peregrinilor până la hotar. Dela cruce s'a împreunat grosul poporului, cu pioșii peregrini. Peste 100 de fete mergeau înainte în bună ordine, având în fruntea conductului făclii, apoi corurile cu învățătorul poporului în mijloc, cântând foarte mișcător. Astfel au parcurs strada principală. Lângă apotecă, apotecarul dl *S. Hoffmann* a făcut de ambele părți ale stradei foc bengalic roșu galbin, care a luminat întreg poporul, care mergea și cânta duos. După încunjurarea pieței și a bisericei, poporul a intrat în sf. biserică, unde protopopul *P. Miulescu* a cetit o rugăciune peste pioșii peregrini și le-a vorbit cu căldură.

Deie banul D-zeu ca toți preoți și învățătorii neamului, înțelegând situația bisericeii, se îndemne și conducă atari procesiuni mult edificatoare.

Onoare ven. sinod mănăstiresc pentru inovațiunile făcute, rugarea noastră respectuoasă le-o trimitem: să binevoască a îngriji, ca pe viitor să se edifice unele sale mari, în cari să se adăpostească poporul peste noapte. Rugăm pe preotul-poet *Alexandru Muntean* se compună unele poezii religioase despre preamărirea și rugarea Preacuratei Fecioare Maria, ear' pe compositorul *Vidu*, să le aranjeze în duct și quartet, în o armonie plăcută și frumoasă.

Dacă astfel se va lucra, sfânta mănăstire se va afirma în viitor și mai mult, în interesul dezvoltării sentimentului religios moral în popor.

Cei chemați, sus se avem inimile.

Peregrinul.

Două producțiuni.

Câmpeni, 1 Septembrie 1903.

În decursul feriiilor școlare, mai mulți tineri din Câmpeni și jur a aranjat, sub conducerea negustorului *Virgil Corcheș*, două producțiuni teatrale, predând primadată »Vivandiera« și acum »Sărăcie lucie«.

Producțiunile teatrale — nu 'i vorbă — sunt menite pentru a contribui la dezvoltarea noastră culturală și e bine ca să se aranjeze cât de multe; însă la aranjarea lor trebuie să ținem cont de gradul de dezvoltare în care ne aflăm în prezent precum și de locul în care aranjem producțiunile. Pentru-că nu e tot una a preda o piesă teatrală într'un sat, unde dintre inteligenți abia află un preot și un învățător, și într'un orășel cu mai multă inteligență. Dacă o aranjezi pentru cazul prim, e bine ori-cum vei preda-o și 'i ajunge scopul, ear' în cazul al doilea în loc să progresăm mai mult regresăm, căci dacă nu noi Români, apoi vin străini și ne critică studiul nostru de dezvoltare.

Despre producțiunea primă n'am voit să scriu nimic, căci bine nu puteam să scriu și credeam, că dacă aceea moralicește, n'a reușit, vor căpeta minte și vor absta de-a ne delecta și mai departe. Când colo abia trec 2 săptămâni și eată-'i din nou cu o piesă teatrală.

Apoi dacă-'i raport, raport să fie!

Sâmbătă la 29 August st. n. a. c., la orele 8 seara, s'a început producțiunea cu »Ziua a apus«, serenadă de Popoviciu, executată de 8 tineri. Ne aflându-'și vocile tonul adevărat, nu pot scrie alta decât că au tropat...

A urmat piesa teatrală »Sărăcie lucie«, comedie într'un act de I. Vulcan. Rola vrăjtoarei (Sanda) a fost jucată de negustorul *Virgil Corcheș*, de sine înțeles nesuccează, fiindcă e foarte greu, ca un bărbat să poată imita o rolă de femeie. Nu 'l ajută fisionomia, vocea, mișcărilor etc.; apoi de accentuare și predare nici nu mai vorbesc, fiindcă însuși are lipsă de instrucție, e cam greu deci să dai altora instrucții.

Cărăușal *Iofa*, a fost predată de *Nicodim Ganea*, care se pricepe la conducerea corului și poate să devină un bun dirigent de cor — cu timpul,

după-ce își va face studiile — dar' predarea rolei nu 'i a prea succes. În continuu ne-a tot ris pe bină, lucru de care trebuie să se ferească ori-care dilentant. Viliga, nebunul satului, predată de *D. Găldău*, numai din program am putut ști, că pe cine reprezintă altfel nu Mai bine și mai natural 'și-a predat rola *Vasilie Palade*, care are noțiune adevărată despre predarea pieselor teatrale. D șoarele *Leliția Corcheș*, *Adriana Corcheș* și *Mariți Motora*, ca prima dată au apărut pe bină, destul de bine 'și-au interpretat rolele.

La urmă apărut pe bină »Baba Anghelușă«, predată de *Virgil Corcheș*. Mai corect 'i-am zice »Țigana Anghelușă«, căci era îmbrăcat ca o țigăna, deși necorect — și-'și începuseră povestea; dar' îndată dete de greutate. Dl *Virgil* adecă nu 'și a luat osteneala să o învețe — pe de rost; recită câteva șire dela început, apoi câteva dela fine, earăși dela început și earăși pe la mijlocul cantonetei, așa încât eu nu cred să fi fost cineva dintre publicul ascultător ca să-'l înțeleagă.

Ăsta e raportul fidel al producțiunei teatrale, aranjate în Câmpeni, la 29 August a. c.

Dacă însă nici materialicește n'a reușit, fiind public foarte puțin, d-nii tineri n'au motive de supărare, căci în rîndul trecut li-s'a spus să nu-'și facă haz din piesele noastre teatrale, ci dacă într'adevăr lucră pentru lățirea culturii apoi să-'și ia osteneala a le studia piesele teatrale, ca străinii să nu-'și bată joc de noi.

Capitanul.

Pentru vierii nostri.

Prin rescriptul seu dno. 25 August a. c. nr. 7475, ministeriul r. u. de agricultură, cu referire la art. de lege XXIII. din 1903 despre opreliștea pregătirii și a punerii în circulațiune a vinurilor artificiale și cu referire la rescriptul nr. 53.850 din 1897 despre esecutarea amintitei legi, ne transmite următorul circular:

În interesul producerii de vin din patrie pretinde cu strictetă observarea fără deosebire a amintitei legi

Dispozițiunile acesteia să se aducă acum în preajma culesului de vii la cunoștiința tuturor. Îndeosebi, producții de vin să se vestească, că este oprit a introduce apă în must sau în vin. Este oprit mai departe a amesteca vinul natural cu vin preparat din drojdii sau din poame. Intrebuițarea apei este admisă singur la prepararea vinului din drojdii, dar' și aci numai în cantitatea amintită în rescript.

Totodată se pune în vedere, că cel-ce pune în vânzare vin artificial, se pedepsește cu amendă până la 600 cor. cei cari însuși introduc apă sau alte materii oprite în vin, privindu-se de preparatori ai vinului artificial, se vor pedepsi cu amendă până la 600 cor. în bani și pe de asupra cu închisoare până la 2 luni și li se va confiscă și vinul astfel preparat.

Sibiu, 16 Septembrie n. 1903.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

D. Comșa,
pres.

Vic. Tordășianu,
secretar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Higiena la animale.

Mai toate animalele dau dovezi veditice de felul cum ele știu a îngriji de sănătatea lor. Pentru a ne încredința despre aceasta, nu putem face mai bine, decât înșirând în câteva vorbe, ceva dintre cele observate și studiate de învățați ca Ballion, Charles Janet, Büchner, etc.

Mâța sau pisica cu limba ei puternică și asprită pe partea de deasupra cu ridicături carnoase îndreptate către fundul gurei, se servește de ea, ca de o perie, plimbând-o pe suprafața corpului pentru a se netezi și a-și lustrui părul...

Pentru părțile acelea, pe cari nu le poate ajunge cu limba, ca fața și ceafa, pentru curățirea și pieptănarea lor, se slujește de labe.

Acestea, prevăzute cu un fel de pernițe aspre, după-ce le linge, pentru a le uda, șgarcește unghiile și astfel pregătite le întrebunțează la îngrijirea capului.

Curățenia la furnici este pilduitoare.

Unul din faptele care atrage mai mult luarea aminte, când se cercetează un cuib de furnici, este curățenia ce se vede în toate părțile. Micele lor locuințe sunt pe deplin curate îndepărtându-se din ele ori-ce lucru vătămător. Furnicile moarte sunt scoase și tirite cât se poate departe de cuib.

Când șoareci, melci, fluturi, intră în stupul albinelor, ele se grămădesc asupra lor a-și omori, după care îi învelesc cu un fel de ceară. Dacă nu pot să-și acopere complet cu aceea ceară, ceea-ce se întâmplă cu șoarecii, pentru a împiedica descompunerea lor, și deci infectarea stupului, albinele rup din mortăciune toate părțile pe cale de putrezire, cărându-le afară. Cadavrele albinelor moarte sunt de asemenea îndepărtate din stup.

Nimic mai de mirat, decât purcederea albinelor, cari în timpul căldurilor de vară au însărcinarea de-a veghea la primirea aerului trebuincios la respira-

țiunea tuturor albinelor din stup, și la scăderea căldurii din stup. Această din urmă este cu atât mai de lipsă cu cât o căldură prea mare, pe lângă că vătămă albinelor însuși, dar încă ar face a se topi ceara. Albinele însărcinate cu ventilațiunea se așează în lăuntrul stupului la diferite înălțimi, și prin o bătaie fără întrerupere și repede a aripelor lor, mișcă aerul, producând un curent, un vânt simțitor în stup.

Cu toate aceste pe timpul marilor călduri, albinele sunt câte odată nepuțincoase pentru scoaterea îndestul a căldurii din stup, ceara amenință a se topi și aceasta întâmplare le supără mult. În asemenea cas ele ies toate din stup, așezându-se pe el și căutând astfel a-și acoperi pe din afară, pentru a-și adăposti în contra razelor arzătoare ale soarelui.

Eată dar exemple de chipul, cum animalele caută a-și îngriji de sănătate. Dar nu numai atât, s'ar pute în aceasta privință arăta alte multe fapte. Cine nu știe bună-oră că boul, calul, etc., nu se culcă când sunt în libertate până ce nu cercetează bine locul pe care trebuie să doarmă. Calul crescut slobod, în herghelii, se tâvălește în scop de a-și curăți părul și pielea; un cal scarpină adesea cu gura pe un altul sau unul pe altul, în același scop; boii se ling de asemenea unii pe alții.

Porcul, animal privit ca cel mai murdar, așezat într'un ocol prevăzut cu două băltoace, dintre care unul cu apă curată, i-ar altul cu apă turbure, va intra în cel cu apa limpede. El, lăsat în voia lui, nu-și depune nici-odată necurătenia în coteț.

Galițele când nu se închid, petrec noaptea, nu în cotețele murdare și strimte, ci afară, pe garduri sau pe crăcilor arborilor, la aer.

Venind la om, acest rege al creaturei, zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ușor ne vom convinge, că din punctul de vedere al folosințelor măsurilor igienice lasă de cele mai multe ori de dorit.

Mulți oameni trăiesc în bordeie sau case fără ferestri și deci fără lumină, sau dacă au câteva ochiuri de

ferestri, apoi nu le deschid mai nici-odată, decât poate în casurile când se întâmplă să moară vre-un om al casei, și atunci nu atât pentru a intra aer, ci în scop a face să iasă... mirosul de mort. Stând astfel închși, un miros greu te ia de nas îndată-ce deschizi ușa locuinței lor.

Adesea, în aceeași cameră sau cel mult în tinda casei, se ține un porc un vițel sau găini, sau cloșca pe ouă sau cu puii, trăind astfel la olaltă omul cu animalele, într'un aer stricat înăbușit. O astfel de stare nu poate fi cătuși de puțin sănătoasă și de sigur că dacă animalele ar fi de capul lor, nu le-ar conveni se trăiască în așa condițiuni ca acei oameni: un porc bunăoară, nu ar îngădui ca un om să doarmă în culcușul lui sau lângă el, ceva mai mult, acest animal nu primește așa ușor în cotețul lui nici chiar alți porci cu cari n'a trăit mai dinainte împreună, pe cari nu-i cunoaște.

Apoi în privința curățeniei corpului încă unii oameni sunt cu totul îndărăt. Cu căciula în cap în timpul verii, când arde pietrele de căldură îl vezi nepăsător, negândindu-se a o schimba cu pălărie. Am cunoscut țărani trăind și locuind pe lângă ape curgătoare, și cari veri întregi nu au găsit cu cale a se spăla pe corp, a se scărda odată cel puțin.

Dar ia să ascultăm puțin și dintre cele scrise de așii, de învățați, privitor la igiena omului.

Eschimoșii, oameni și ei după făptură ca toți oamenii, trăind în ținuturi cu totul friguroase, depărtate de noi peste mări și țări, au ciudate obiceiuri.

Ei nu se spală decât rar. Parasițele (păduchii, etc.), nu lipsesc nici odată de pe corpul, vestmintele și patul lor. Când Eschimosul prinde unul, îl strivește între dinți.

Pentru a mânca, cât și pentru a-și pregăti hrana, Eschimoșii au de asemenea obiceiuri foarte ciudate. Așa de exemplu ei mănâncă pește crud. Alimentele fierte cu apă sunt puse pe o bucată de lemn, după-ce au beut zama cu linguri de lemn sau de os. Ei mănâncă cu degetele. Carnea pă-

Poezii populare.

(Comit. Hunedoara).

Mă rugai maico de tine
Să ții zile pentru mine
Să mă dai în sat cu tine.
Maico zile nu ținuși
Nici în sat nu mă dăduși
Mă dăduși mamă, dăduși
Peste-un deal cu spinii rari
Maico să nu mă mai ai;
Peste-un deal cu spinii verzi;
Mamă să nu me mai vezi.
Că tu maico te-ai temut
C'oiu veni după 'mprumut
Și nu ți-l-oiu da mai mult.

Auzită dela **Carolina Cloșă**, Vețel.)

Măi bădiță om frumos
Lasă făloșia jos!
De fală de te-i lăsa
Bădiță mai fain ți-o sta.
Mă bade când ești fălos
Totdeauna te cunosc

Că tragi clopu tău pe ochi
Și cu nime nu mai joci.
Și te iei tot chiuind
La fete batjocurind.
Că eu bade nu te-oi ști
Pe mini de nu mi căznî.
Știi tu bade, știi tu bine
Ce făcuși mai ieri cu mine?
Dela joc când am plecat
Tu după mini te-ai uitat
Bine de seamă-ai luat
Bădiță cum am umblat
Cu feciori te-ai întâlnit
Și pe mini m'ai povestit.

(Auzită dela **Elisaveta Pop**, Vețel)

Trandafir din cornu mesii
Cum mai plâng ochii miresii
Unu plânge unu nu,
Asta știe ce-i doru.
Unu plânge, altu ba
Că știe ce-i dragostea.
Nu gândi bade gândi
Că pe mine mii căsnî
Că ai mai căsnit pe una

Că nu i-ai pus tu cununa.
Tu bade tot așa-i zis
Că tu cununa i-ai pus,
Dintr'o cloambă de prun verde
Eară mândra fată șede,
Ear când cloamba s'o uscat
Și mândra s'o măritat.
Mumă-sa te o blăstemat
De tu nu te ai însurat.
Mumă-sa te o blăstema
De nu te i mai însură
(Auzită dela **Maria Ballut**, jună, Vețel).

Măi bădiță ș'al meu dragă
Inșală murgu și aleargă
De i lua una ca mine
Dumnezeu să ți dee bine
De i lua una mai rea
Să 'ncunjuri lumea cu ea
Să vini și la a mea portiță
Să ți dau și eu o cojiță
O cojiță toată arsă
Dela ai mei căni rămasă.
Auzit-am mândră eu
Că te-o bătut mă ta rău.

sărilor este ruptă cu mâinile și cu dinții. Cât pentru mâncărilor crude, ele sunt puse de-adreptul pe pământ sau pe o piele veche și murdară. Mâncând, Eschimoșii apucă o mare bucată de carne, pe care o prind între dinți, și, din care, dela gură chiar tai: aceea-ce prisosește. Astfel la prânzuri mari, aceeași bucată de carne face încunjurul mesei, ear' grăsimea ce le rămâne pe față, este răzuită cu un cuțit...

Acum, cugetând, se chibzuim drept, care se injrijește și caută a trăi în condițiuni sănătoase? Unii dintre oameni sau mai mult animalele: ca furnicile, albinele, etc?

Din »Albina«

Irmila Popescu,
medic-veterinar.

Prin espoziția industrială din Sibiu.

Disertație citită în ședința literară a VIII-a ținută la 27 August n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, de notariul acesteia / Apolzan, cul. de litere.

(Urmare și fine).

Întârm, prin dreapta, în sala cea mare, sala care îmi improspătează în memorie atâtea amintiri plăcute. Aici am văzut prima-dată și am făcut cunoștință cu frumoasa Doră; aici, după un mut compliment, am cuprins talia ei, și în cântul dulce al muzicii ne învîrtirăm la plăcuta horă; ș'apoi tot aici în un unghu, unde ne credeam neauz'ți de lume ne-am spus unu' altuia dragostea cu foc ce o aveam unul față de altul. E însă mult de-atunci. Ș'apoi acum nici nu-mi era iertat să mă gândesc la Dora. Căci spre alte lucruri trebuia să-mi concentrez mintea. Sala ne prezintă o mulțime de dulapuri și cuiere, încărcate cu fel și fel de lucruri, care de care mai frumos executate, mai atrăgător aranjate. Ne mirăm mult de stofele cele fine ale fabricii S. herer; privim mult la pânzături, la produse de-ale fabricanților de ciorapi, la haine, și încet-încet înaintăm în partea dreaptă a salei, până-ce ajungem lângă niște butoaie și dulapuri cu fel și fel de sticle. Când te gândeai la conținutul lor îți lăsa gura apă. Erau produse de-ale fraților Rieger și Rubinstein: rachiuri și lichioruri. Și le zic

frați, nu doar' pentru-că aș sta în legături cu ei, nu, doamne păzește, ci pentru-că frați de-ai mei o fac aceasta, ș'apoi fratele fratelui meu încă îmi este frate. Înaintăm, tot în dreapta; aflăm legume espuse, vrednice de-a fi văzute, fiind după frumsețea și mărimea lor rarități. Și așa luăm de rînd lucrurile din sala cea mare. Găsim odăi complet mobilate, tapetării, încălțăminte ș. a. m. Foarte bine este reprezentat curelăritul și industria de piele.

Din sala cea mare intrăm în stînga, unde se află două odăițe. În cea din-tăiu sunt espuse mobile și cărți vechi de prin secolii 16, 17 și 18. Mobilele impun prin mărimea și tăria în care se prezintă. Să mai află apoi în odaia aceasta bancnote și monede vechi, de-ale noastre și străine. A doua odaie e cuprinsă de mina de aur din Băița (comit. Hunedoara) a dlui Zeibig. Grupa aceasta, după cum aflu, a fost întocmai așa espusă la espoziția universală din Paris, unde a obținut medalia de aur. Vizitătorului i se destăinuiește aici secretul, cum se scoate aurul. Tot în odaia aceasta se află și niște documente originale, nepublicate până acum, din secolii 16 și 17, între ele unele de o lungime de 2½ metri.

Mergem de-acî apoi în saltă, adevă în odaia opusă intrării. Aflăm lucruri de diferite meserii. Amintesc un butoi imosant, lucruri de tinichigerie, pererie, compactorie (conmembrul Zachar des a spus niște scoarțe frumoase), impletitură de corfe, sitărie ș. a. Și în saletă ne oprim puțin și adevă la cântărele lui Hess. »Uitați, cântărește 79 ch le, și nu vrea să recunoască, că are burtă verde«, esclamă deodată fratele Duca, fiind eu la rînd. Un mic rîs, și — mai departe. Ajungem în odaia laterală (din dreapta), în care sunt espuse cusături admirabile, în stiluri moderne. Te încântă fineța și frumsețea cu care sunt executate.

Trecem apoi în pavilionul locului de patinat. Aflăm aici: picturi, desemnuri, cusături, obiecte turistice și de sport, trei tablouri cu fotografii de porturi țărănești: românești, nemțești și ungurești. Cele românești sunt neîntrecute în frumsețea. Am mai aflat

aci și o cartă relief a unei părți mari a orașului; case împreună cu clădiri, și strade sunt făcute pe o masă, în mic.

Scoborim apoi pe terenul de patinat și percurgem pavilionul cel nou. Trecem pe lângă cofetăria lui Seiser și ne oprim la mașini. Cuvântul îl ia fratele Grigorie Croitoriu, sodal-lăcătar de mașini în fabrica de mașini »Wagner & fi«, și ca specialist ne esplică mașinile. Această industrie este foarte bine reprezentată. Spre exemplu fabrica »Wagner & fi« a spus preste 40 bucăți: mașini, teascuri, pluguri ș. a. Înaintăm și ajungem la lucrurile caretașilor, resp. faurilor și lemnarilor (rotarilor). Fiiul măestrului faur Alexandru Nemeș, cu același nume, ferar și lemnar de meserie, face pe cicerone. Ne arată între altele un landou »patent«, care se poate transforma și în trăsura. Breasla aceasta încă este foarte bine reprezentată și ar pute să mulțamească pe cel mai pretensiv om.

Lângă trei butoaie mari, espuse de fabrica de bere Habermann ne oprim ocupând loc la o masă. Se servește câte-o bere, dar' nu gratuit, 18 bani! Eu, care sunt abstinent de beuturi spirituoase, — bine înțeles fără voie, deoarece stomacul meu nu se impacă cu ele, — m'am mulțămit și numai cu un sifon (sodă) Vor fi zimbbit unii, dar' mie 'mi-a ticnit de minune sifonul; m'a răcorit, ș'apoi am cheltuit numai 10 bani! Nici brătenii nu lipseau... cântau cu foc: românește, nemțește și ungurește, așa, că ne împăca pe toți!

Am mai cercetat apoi galeria din sala cea mare, unde, pe lângă altele se află scobituri în lemn frumoase și mai multe obiecte, espuse de școala specială de pantofari, ear' în urmă odaia din dreapta salei, în care sunt espuse lucrări tipo- și fotografice. Aici am văzut și foi litografate cu mustre de pe cusături țărănești românești, ce fac parte din albumul »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

La mână cu catalogul constat că espoziția este împărțită în două părți: A. Espoziția principală, și B. Espoziția adițională.

Espoziția principală este împărțită în 17 grupe și anume:

Spune tu la maică-ta
Să 'ngrădească ulița
Tot cu in și cu pelin
Ca noi să nu ne 'ntelnim
Numai Sâmbăta odată
Dumineca ziua toată
Săptemâni arare-ori
Intr-o zi de nouă-ori.
(Auzită dela **Veronica Cădar**, Vulceș).

Măi bădiță bădilaș
Face-te-aș călugăraș
La mânăstire la Blaj
Cu mâinile la icoane
Cu ochi pe la cocoane
(Auzită dela **Maria Balint**, Veșel)

Pe țermurii Dunării
Merg boarii cu boii
Da's boari ce grăbesc tare
Că vine Dunărea mare.
Vină, vină să mă nghită,
Cavuseu și eu bădiță
Și s'o dus 'a cătănie
Joi s'o dus, Vineri 'l au tuns,
Eu Sâmbă'tă tot am plâns,

Că are inel la mine
'L-aș trimite, n'am pe cine
Și 'l-aș trimite pe soare;
Sfântu soare-'i rotungat
N'ajunge la Bălgărad.
Sfânta luna-'i jumătate
N'ajunge pân' la cetate.
Frunză verde de susaiu
Tinără mă măritaiu
Bună soacră 'mi căpetaiu:
Tună'n casă ca ș o coasă
Se pune cu pumnu 'n masă
Că n are noră frumoasă.
Taci soacră nu mă lătra
Până mi-'s în casa ta,
Că dacă m oi streina
Cu cina mi-'i aștepta;
Cu cinuța caldă 'n masă
Și cu apa rece-'n vase.
— Când vèzui că nu mai vin
Te făcuși foc și venin,
Căți drumari pe drum tre eau
Pe toți bine-'i întrebai
— N'ai vèzut pe fîica noastră?

Că-'i pe capu meu năpastă!
Eu de oi u fi și vèzut-o
Tot nu oi u fi cunoscut-o
Lesne-'i pe fică-a cunoaște
Că pe deștu ei cel mic
E inelul de argint.
Ș. pe deștu ei cel mare
E inel de ncredințare.
— Dacă lucru stă așa
Noi am vèzut pə fîica,
In vale spalând la lână
Doi voinici o țin de mână.
In vale spală la grâu,
Doi voinici o țin de briu,
In vale spală la linte
Doi voinici o țin de minte.

(Auzită dela **Maria Clorogar** Muncelu-mic.)

De cine doru să leagă
Să nu-'i pară rău și șagă,
Că de m'ne s'o legat
Ș'atata m'o frământat,
Că de astă primăvară
'Mi-am eșit din fire afară.
Desfă mândră ce ai făcut

1. Articole din industria alimentară (produse de-ale fabricanților de bere, spirt și lichioruri, de-ale comercianților de vinuri, franzelarilor, cofetarilor, etc.)

2. Grădinărit (flori, legumi).

3. Industria chimică (mărfuri de săpun, etc.).

4. Industria de piatră și de lut (cuprinde cadre de mormânt, trepte, vase ș. a.)

5. Industria de fer și metale (diferite obiecte de artă pentru casă, porți, cântară, puști etc.)

6. Industria de mașini (mașini economice și diferite țigări ș. a.)

7. Industria de lemn (produse de-ale strugarilor, sculptorilor, dogarilor și împletitorilor de corfe).

8. Industria de construcții (nu e reprezentată)

9. Industria de piele (diferite piei, hamuri, șerpăre, biciuri ș. a.)

10. Industria textilă (diferite stoffe servete, etc.)

11. Industria de îmbrăcăminte (haine bărbătești și femeiești, ghete, cisme, pălării ș. a.)

12. Industria de artă, mobilarea locuințelor (cuprinde: mobile de tot soiul, juvaerice, tacâmuri, tapete etc.)

13. Industria multiplicativă (lucrări tipografice, fotografice și de compactorie)

14. Instrumente și aparate științifice.

15. Lucruri de mână femeiești.

16. Arta plastică (desemnuri și picturi)

17. Diferite industrii (sitari, împletitori, mănșeri, peptenari, perieri ș. a. m.)

Espoziția adițională cuprinde:

a) lucrări de sodali și învățacei;

b) școale de specialitate;

c) montanistică;

d) turistică;

e) lucrări de amatori, și

f) antichități.

Numărul esponenților e de 291, între cari sunt și câțiva meseriași Români, și Maghiari. Esponenți români sunt: măestri-pantofari C. Dragoș, Ioan Mihălțian și Petru Mihălțian (au spus diferite ghete), măestrul-lăcătar Eremie Purece (o poartă în valoare de 1800

cor. un plat 120 cor. și un pedestal de lampe 25 cor.), măestrul-cojocar Ioan Dușe (peptare), măestrul-cismar Alex. Lucian (cisme) și sodalul pantofar Lazar Bogorin (ghete). Observ, că lucrările conmembrilor nostri în nici o privință nu stau cu nimic mai jos de-ale celorlalți meseriași și esponenții nostri sunt deci vrednici de toată lauda.

În general, zic, că espoziția este deplin succasă. Este frumos și cu gust aranjată și oferă o icoană fidelă, despre zelul, ambiția, iscusința și priceperea industriașilor resp. meseriașilor sibieni, în parte covârșitoare Sași și nu pot decât să o recomand cu toată căldura spre cercetare, fiind această espoziție, îndeosebi pentru noi, meseriași, o adevărată școală, din care multe putem învăța.

De încheiere vă mai spun, că pe lângă frumșele, amintite aici, am mai văzut în espoziție una, care mai mult îmi atrăgea privirea asupra ei. Între marea mulțime de public, pe locul de patinat, observaiu pe frumoasa mea Doră, înaltă, maiestooasă, cum o știam. Se afla în societatea unor dame și domni. Am căutat îndată a mă scăpa de confrății mei, pentru-ca neîmpedecat și neobservat să-mi pot scâlda privirea în ochii ei bruni, atât de fermecători. Nu o văzusem de ani de zile și astfel nu aveam îndrăsneală să merg la ea. M'am postat la un loc, cam îndepărtat de ea. Dar' n'am stat mult. Ea mă observă. Aruncă privire lungă, duioasă, asupra mea, oferi apoi brațul unui tinăr, care se afla la stânga ei, și plecă. E prea târziu... îmi esplicaiu privirea ei duioasă și în urmă am părăsit espoziția... să uit, da, să uit, dar' numai ce am iubit odinioară cu atâta foc, nu însă și lucrurile interesante și instructive văzute în espoziție.

Anunț literar.

(Urmare și fine).

Cum-că cărțile mele de compunere la alcătuirea cărora am întimpinat nu puține dificultăți, vor fi având și greșeli fie în fond, fie în metod, ori în limbă, aceasta zace: ântâiu în fitea sa, fiind produse omenești, și ca atari imperfecte, și a doua în împrejurarea, că acelea cărți sunt primele și unicele în felul lor, în modesta noastră literatură didactică. De aceea o *recensiuue obiectivă și instructivă*, asupra manualelor numite, — care se scoată în relief, atât părțile umbroase sau defectele lor, cât și părțile luminoase sau calitățile, relative la fond, metod și limbă, — nu numai că se impune, în interesul învățământului limbistic, dar' va fi și primită cu mulțumire.

Cu toate acestea, basat pe o experiență mai îndelungată, pot să afirm, cu toată tăria convingerii, că introdus în școalele noastre populare și tractate după îndrumările espuse, cărțile mele de compunere, nu numai că vor reforma și ameliora, în special, învățământul limbistic, ci vor aduce, în general, un mare serviciu întregului învățământ școlar.

Pe lângă aceasta, cărțile de compunere pot face un bun serviciu învățătorului și la predarea limbei maghiare,

traducându-se numai lecțiunile, în această limbă.

Credința în această idee îmi va aduce o mulțumire nespūsă de mare.

În speranță, că manualele didactice desnumite, vor fi bine primite de către frații colegi, le recomand, cu toate căldura, binevoitoarei atențiuni, cerând frățescul sprijin.

Ambele cărți de compunere se pot comanda dela autor ori dela librăriile principale din patrie, pe lângă rabatul cuvenit.

Ticvaniul-mare, (u. p. Kákova, com. Krassó-Szörény), August, 1903.

Iuliu Biron,
învățător.

Din lumea meseriașilor.

Prietinie adevărată.

Din cartea »Lehr-und Lesebuch für Gewerbelehrlingsschulen«, tradus de I. Apolzan.

Doi sodali, unul faur, celalalt croitoriu întelnindu-se în o lungă călătorie își conținară drumul împreună, până ce ajunseră în Polonia.

În timpul acesta avură prilej să se cunoască binișor unul pe altul, să-și istorisească unul altuia pățaniile. De obicei ei își împărțeau mâncarea ce o aveau și se ajutau unul pe altul ca doi frați.

Să întemplă însă, că faurul se îmbolnăvi, și astfel era silit să zacă în un sat străin, între oameni străini. I-ar fi mers rău aici, dacă nu ar fi avut pe soțul seu, de oare-ce el n'avea bani, iar' tașca lui cu unelte și cu tot ce se afla în ea abia era vrednică câțiva florini. Avutul acesta al lui, de sine înțeles, a fost și vândut, dar' banii căpetați pentru el, s'au cheltuit curând, iar' încă tot nu se putea vedea o micșorare a boalei. Croitorul însă se purtă cu el ca un adevărat frate, și nu l'părăsi în necazul lui. »Aici în țeară străină, eu sunt doar' deaproapele lui«, își cugeta el, și ca un deaproape bun i-a rămas faurul. El vându din propriile sale haine, una după alta, până ce nu-i mai rămăsese nimic; în schimb însă avu bucuria să-și vadă camaradul pus în picioare, deplin sănătos. Acesta nu i putea mulțumi în de ajuns pentru credința cu care îl îngrijise și une-ori plângea plin de durere, că nu putea să-și dea înapoi hainele vândute. Croitorul însă îl mângăia, zicând, că Dumnezeu nu l'va lăsa, oamenii sunt datori să facă astfel de servicii unul altuia; mai virtos în străinătate nu i iertat să se părăsească.

După-aceea călătoriră earăși împreună, până în Varșovia, capitala Poloniei, unde faurul căpeta lucru, croitorul însă nu. Amicii trebuiră deci să se despartă. Când croitorul părăsi orașul pentru a călători mai departe, faurul îl petrecu o oră în depărtare din oraș și cu lacrimi în ochi își luară rămas bun unul dela altul, ca și când ar fi fost frați adevărați, fără a fi putut nădăjdui de-a se mai întâlni cândva în lumea aceasta.

Croitorul călători după aceea prin Bohemia, Sacsonia, Hess-n, Lotaringia, până în Franca, unde petrecu aproape zece ani, lucrând când în un oraș, când în altul câțva timp, fără a și găsi însă norocul. În fine se rentoarse în Germania și în Frankfurt ajunse în atingere cu câțiva oameni cari înrolau soldați, și acesia după-ce îl provocară să facă servicii împărătești îl trimiseră la Viena ca recrut. Fiind el însă trupește slab, și aproape mareu bolnav, după câțiva ani i-s'a dat drumul dela miliție.

Și-mi dá calea să mă duc,
Nam făcut să mă desfac
'Și am făcut că 'mi-ai fost drag.
Din pâr negru 'ți-am tăiat
Calea pe Cernă 'i am dat,
Să n'ai stare ș alinare
Cum apa pe Cernă n'are.

Cântă cucu din senin
N'o cântat vara deplin,
Și cântă de jumătate
Că de Sânpetru n'ai parte.

Cucule nu 'mi mai cântă
Că nu 'i avea ce mânca!
— Oiu mânca frunze de nuc
Vine vremea să me duc.
Să știu că mînc chiar pămînt
Numai ție să 'ți mai cânt,
Și-oiu mânca frunze din dos
Ca să 'ți cânt ție frumos,
Ș-oi mânca frunză de fag
Ca să-ți cânt ție de drag.

(Deneș Toșcaiu Vâtel)

Culese de Emil V. Degan.

Aproape gol și fără nici un ban în pungă ajunsese el în Sacsonia, pentru a căuta aci earăși lucru. În îmbrăcăminte de sdrențuroasă însă nimeni nu voia să-l primească în lucru și așa fu silit să cerșească.

Intr'o seară târziu, era tocmai în o Sâmbătă seara, ajunsese într'un sat și intră în o făurărie pentru a cere ajutor. Măiestrului, care lucra cu patru sodali, i-se părură cunoscută vocea străinului

Luă lampa în mână, se uită la cerșitoriu în față și aproape de odată strigară amândoi: »Ei frate ești tu, ești tu? sau nu ești tu?» și de fapt erau cei doi camerazi cari dela de părțirea lor din Varșovia n au mai auzit nimic unul de altul.

Faurul, care în acel timp lucrase în această făurărie, care devenise alui prin căsătoria cu văduva, a căreia a fost făurăria, nu mai putură de bucurie. Sărută pe croitoriu și nu se rușina de el cu toate că era un cerșitor sdrențuros. Il conduse cu mare alaiu în odaia sa, îi dădă un scaun lângă sobă, și cânta vesel de bucurie ca un băiat și toți soții lui de casă se uitau lung la el plini de mirare. »Linuță — zise cătră nevastă-sa, mergi grabă și adu o cămașă bună și hainele mele de Dumineca, ca amicul meu cel bun să se poată îmbrăca». Croitorul voia să se împotrivească, dar' măiestrul îl făcu să tacă, zicându-i: »Faci și nu-mi contrazice cu nici un cuvânt. Tu ești vrednic să împart puținul meu avut cu tine».

Așa croitorul fu silit să se premenească și să fumeze din un ciubuc lung. Măestrul îi spuse să nu fie cu sfială și să se simțească ca acasă, și după ce în grabă isprăvi cu lucrul, se așeză cu el la masă, chemându-și toți oamenii sei în casă pentru ca să fie siliți a-l privi cât se poate de bine. Atunci el istorisi cine e străinul și cum stă cu prietinia lor. Inimile tuturor se umplură de bucurie față de cel sosit, îndeosebi s'apăna casii, care își iubea foarte mult soțul, și care adese-ori se ruga lui Dumnezeu să binecuvinteze pe croitor, care în Polonia fusese un razim și scut arăt de credincios soțului ei.

Măiestrul porunci ca încă în aceea seară să se facă două găște grase și a doua zi a invitat pe toți prietini și cunoscuții sei din sat la masă.

»Are să-mi fie o zi de bucurie», strigă el vesel.

Dumineca sosi, și în făurărie era o veselie ca la o nuntă. După ce se sfârși prânzul, faurul își istorisi toate pățaniile și îndeosebi serviciile are de a-i mulțumi camaradului seu. Croitorul încă trebui să spună pățaniile, și oaspeților le plăcă atât de mult de el, în atât stăruire să se așeze în sat și să se facă croitorul lor. Faurul saltă de bucurie și îi făgădui a-l ajuta cu bani cât va putea. S'a și ținut de cuvânt. Croitorul își găstiga apoi pâinea în sat și căsătorindu se cu cărmărița satului duse, o vieață îndestulată și fericită.

Știri economice, comer., jurid., industr.

Poamele din Maramureș. În Maramureș roada poamelor este mare anul acesta Economii, cari căpătau pe poame 6—700 cor. anul acesta vor căpăta și de două ori atâta. Până-acum s'au vândut poame în preț de un milion de cor. S'au făcut cu deosebire prune multe.

Boala de porci, care băntuia pe teritoriul orașului Brașov, a încetat cu 11 Sept. Astfel tirgul de porci e slobod.

Roada în Elveția. După raportul sosit la ministerul de comerț ungar în Elveția nutreț este foarte mult. Bucatele de primăvară, cu deosebire ovășul, au dat roada bună dar' peste tot roada de bucate în Elveția de mijloc an de an e mai puțină. Poame s'au făcut multe, dar' viforele au cauzat mari pagube; negoțul cu poame s'a pornit bine. Viile sânt frumoase.

Esposițiile de poame Reuniunea agricolă din Dej va aranja o esposiție de poame. Esposiția se va deschide în 3 Oct. c. și cum se crede va isbuti

Cumpărare de cai. Guvernul Turciei a hotărât să cumpere 1000 de cai pentru armată. Caii vor fi cumpărați din Ungaria. Totasemenea cumpără firma Hauser din Sabacka 1000 de cai din încredințarea ocăruii bulgare.

Esposițiile în Cluj. În 5 Sept. s'a deschis în Cluj esposiția obicinuită de vite de prăsilă. Intre esponenți au fost și puțini Români. Unul, Petru Murășianu a fost laudat.

SFAT.

Nu mâncați brânză prea moale. Brânza devenită prea moale, este totdeauna în descompunere (putrezire), cu care prilej, mai ales dacă este păstrată în loc închis și cald, se formează o otravă asemănătoare otrăvei din cărnații stricați. Să ne ferim deci a mânca astfel de brânză, mai ales vara, căci ușor poate să ne fie rău de ea.

FELURIMI.

Culina Sultanului. Culina Sultanului se alcătuiește din vre-o 200 de bucătari și 300 de cucte (ajutoare). Acestia provéd pe Sultanul și întreaga curte cu mâncare și beutură. Sultanul trăiește simplu, nu bea decât apă și rar câte un pahar de cognac la prânz. Cu atât mai mare pradă, se face cu mâncarea și beutura de cătră curteni și de femeile din harem, cari consumă și multă șampanie.

Pe la 8 ciasuri seara în locuința privată a Sultanului se face liniște; Sultanul se culcă. Numai în culină ține preste noapte mișcarea, bucătarii făcând pregătiri pentru ziua de mâne.

Din toate părțile. În Sêrbia tot al 22-lea om e soldat, în Statele-Unite din America numai al o mie trei-sute-lea.

— Anul trecut s'au vândut în Statele-Unite 60 milioane de buți de petrol (gaz).

— În Anglia din fiecare 100 de oameni arestați din pricina beției, 30 sânt femei.

— Din cele 10 milioane de Jidani, câți trăiesc pe pământ, 5 milioane se află în Rusia.

— În Coreea poporul nu-i este iertat a purta numai haine de culoare neagră sau albastră; cine ia alte colori, e aruncat în temniță.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru procurarea celor 12 Minee, pentru biserica gr.-or. din Cincumare, protopresbiteratul Agnitei, au contribuit la inițiativa lui Nicolae Costandin cunosător de tipul bisericii, și Nicolae Geamăn ambii din parochia Cincumare, depărtați în America-nord, următorii binevoitori și iubitori de casa Domnului:

Nicolae Costandin, Nicolae Geamăn, Nicolae Șandru, Ioan Geamăn, Iacob Damian, George Mhu, Ioan Baștea, Nicolae Suciu, toți câte 10 cor.; Ioan Stoican, Ioan Bera, amândoi câte 5 cor. toți din Cincumare; Iosif și Silvia Oros, Ighistorf, 7 cor. 50 bani; Ioan Tojga, Calbor, 5 cor.; Lazar Gergel, Bruiu, 50 bani; Petru Costandin, 2 cor. 50 bani; Ioan Stănuțiu, 1 cor. 25 bani amândoi din Ighistorf; Toma Căpățână, Sebeșul-mare, 50 bani; Alexandru Solomon, Andronic Andrei, fiecare câte 1 cor. 25 bani, din Măgărei; Ioan Mută, 1 cor. 25 bani, Ioan Gania, 75 bani, Iosif Rusu, Ioan Rusu, Ioan Armenciu 1 cor. toți din Nocrich; Achim Holerga, Ana Holerga, Naftanail Holerga, Nicolae Holerga toți câte 1 cor. 25 bani, Ioan Dănilă, 2 cor. 50 bani, toți din Măgărei; Ioan Colândan Proștea, 1 cor. 25 bani; Ioan Bacila, Bruiu, 1 cor. 25 bani; Iosif Bredăiu, Șulumberg, 2 cor. 50 bani; Ioan Bugneriu, 1 cor. 25 bani; Nicolae Orlandea, 1 cor. 25 bani amândoi din Ruja; Iliana Tismănaș Bănat Ciclova 1 cor. 25 bani; Ioan Stănuțiu 1 cor. 25 bani; Ioan Lengen 1 cor. 25 bani; Sasauș, Bucur Hrist 2 cor.; Bucur Savu, 1 cor. 25 bani; Șulumberg Gheorghe Câmpian Birghiș 50 bani; Alexandru Văsi, Bendorf 75 bani; Ioan Bologna, Măgărei 1 cor. 25 bani; Timofteiu Nica, Ruja 2 cor. 50 bani; Ioan Lascu Veșud, 1 cor. 50 bani; Măsim Fîru Șulumberg 2 cor. 50 bani; Alexandru Stoica Măgărei 1 cor. 25 bani; Ilie Găbor Nouștad 2 cor.; Nicolae Ignat Veseud 1 cor. 25 bani; Gheorghe Stoica Ruja, Nicolae Corculia Măgărei Ioan Comșa Ighistorf 1 cor. 25 bani; Ioan Rogozan Ighistorf 2 cor. 50 bani; Paraschiva Oros Sibiu 50 bani; Ilie Draghiciu Săciori 1 cor. 25 bani; Gheorghe Roth Cărța săsească 50 bani; Ioan Budur Cărța, 1 cor. 25 bani; Iosif Comșa Lazu 50 bani; Gheorghe Curta Săsăuș 2 cor. 50 bani; Nicolae Adam Pian, Ioan Terchilă Ilimbav câte 1 cor. 25 bani; Valeri Luca Ilimbav 2 cor. 50 bani; Maria Crveț Reșinariu 50 bani; Toma Melentia Petru Chirtop, Fofeldea Nicolae Gherghel Bruiu, câte 1 cor. 25 bani; Nicolae Pleșca 2 cor. 50 bani; Ana Neamțu 1 cor. 25 bani; Hosman, Maria Suciu, Cincumare 2 cor. Simion Steva, Nucet 2 cor. 50 bani; Nicolae Haria, Bendorf 1 cor. Nicolae Cozac 1 cor. 25 bani; Ioan Salanții 50 bani; Cincumare, Sabin Ciobotea, Balomir 2 cor. 50 bani; Ioan Bolcoș 5 cor.; Ioan Baștea, Cincumare 2 cor. 50 bani; Maria Zah Fleșar, Cloaster, 1 cor. 50 bani; Ioan Nicolae, Sebeș, 1 cor. 25 bani; Moise Stoica, Arpașul de sus 50 bani; Pavel Popa, Acmaru, 50 bani; Dionisie Pologea Cincumare 2 cor. 50 bani; Partenie Ghisășan și s'ția Maria, 7 cor. 50 bani; Ioan Bărtanl Ioan Cădea, Petru Bărbat Irimie Cădea, Ighistorf, câte 1 cor. 25 bani; Candit Nicolae 74 bani; Nicolae Răduț 50 bani; Nicolae Solomon 2 cor. 50 bani; Ioan Cossan 1 cor. 25 bani, toți din Ighistorful-român. Dumitru Vasile, Bănat, 1 cor. Ioan Musoi Bărghiș și Simion Păcurar 1 cor. 25 bani; din Coveș, pentru aceasta faptă marinimoasă subscrișii, în numele comitetului parochial și al întregului popor gr.-or. din Cincumare venim a aduce și pe aceasta cale cea mai fierbinte mulțumită pentru jertfele aduse pe altarul Domnului; mai sus enumeraților creștini binevoitori aflători în America cari la »apel», făcut de subscrișii n'au lăsat ca glasul nostru să fie al celui ce strigă în pustiu ci au contribuit din prisosința dinșilor depunându-și obolul pentru folosul și înfrumșetarea bisericii noastre însemnata sumă de 210 cor.

Pentru aceasta rugăm pe bunul Dumnezeu să le deie tărie și sănătate să le răspundească cu bine însuț și înmiit; ear' ângerul Dului să le fie păzitor și sprijinitor în tot timpul cât vor petrece în America ca sănătoși și mulțumiți și cu îndestulare să-i putem vedea pe cei din loc în mijlocul familiilor și ai nostru, ear' pe cei străini asemenea D-zeul puterilor să-i învrednicească a se vedea earăși la căminul mult iubit.

Cincumare în 7 Septemvrie 1903.

Ioan Mhu,
paroch și preș com.

Emil Mandocș,
inv. și not. com.

Cutrămure de pământ. Să raportează că în zilele acestea a fost cutremur de pământ în Cucurești și Constanța. Dumineca trecută pe la orele 9 dimineața s'a simțit în Chezdi-Oșorheiu (săcuime) două sguiduri slabe, cărora a urmat apoi una așa de puternică încât obiectele de prin case au fost ținșănite și mișcate dela locul lor. Tot Duminecă pe la orele 9 dimineața s'a simțit cutremur de pământ și în Brașov, care a fost procedat de un vuet surd. Asemenea toate mobilele de prin case au început să se miște. Cutremurul a durat câteva secunde și s'a simțit și în alte părți ale comitatului, cum și în comitatul Făgărașului. Cutremurul s'a simțit în direcția sud-nordică și a durat timp de vre o 4 secunde.

Omoruri în Sibiu. Duminecă seara pe la orele 6 a fost omorât prin cuțit în târgul vitelor (o cărăimă unde se ține jocul așa numit al Măi-renilor) tinărul român Ioan Barb de un anumit tinăr român Nicolae Simion. Ucigașul e pus la răcoare, unde își așteaptă osânda meritată.

Tot Duminecă seara au fost junghiați în Pearta Cisnădiei alți 3 inși, dintre cari unul e mai rău, fiind transportat în spital.

— Mercuri seara un anumit Gündisch, cărcămar în strada Gușteriții, și a împușcat cu un revolver pe soția sa apoi pe sine. Ambii au rămas morți.

Dela expoziția industrială din Sibiu Lista despre numele premiaților, cari au fost premiați pentru lucrările espuse la expoziția aranjată în localitățile dela „Gesellschaftshaus“, din lipsa de spațiu, o vom publica în nrul viitor.

Alegere de paroch. Duminecă (13 August) s'a făcut alegere de paroch în comuna Tălmăcel (tractul Sibiu), fiind ales cu aclamațiune și cu mare însuflețire clericul abs. Ioan Roman fiul acelei comune.

Avis. Atragem atențiunea on. cetitori asupra inseratului firmei Carol Albert, negustorie de haine bărbătești, Sibiu, strada Faurilor, publicat în nrul de față, unde pe lângă prețurile cele mai moderate se capătă atât haine pentru bărbați și copii precum și cele mai bune stoffe atât din țeară cât și din străinătate.

Avis. Să atrage atențiunea on. cetitori, cum că domnișoara Knesevici, care se ofere a preda instrucție în limba franceză și engleză și-a câștigat cunoștințele la univertitatea din Londra și Paris și vorbește curat limba engleză și franceză după metoda parisiiană. A se vedea anunțul în nrul nostru de azi.

Din lipsa de spațiu posta redacțiunii o vom da în nr. viitor.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
Silvestru Moldovan.
Tiparul „Tipografii“ Iosif Marschall.

Atențiune!

În comuna Orlat com. Sibiu se vând cî n mai multe mașini, întrebuințate dară în stare bună, pentru scărmanat lână, precum și una pentru tors cu 180 fuse în bucăți câte una sau în întregul, din mână liberă, eventual acele se pot prelua la fața locului și se pot folosi și acolo. Aceste mașini putându-se mîna și prin putere de om sînt foarte recomandabile pentru întreprinzători mici. 91 3—3

Reflectanți sînt recercați a se adresa la proprietarul **Sigmund Freiler,** fabricant în Orlat (Szebenmegye).

Instrucție în limba franceză și engleză

precum și în 110 1—3
literatura ambelor popoare

predă d-șoara Leopoldine Knesevici.
Înștiințări verbale sau în scris se pot face zilnic, înainte amezii, în casa proprie, strada Gușteriții nr 46.

Orele de instrucție se pot da, la dorință, și în strada Cisnădiei.

Două calfe

și un

învățăcel

din familie bună se primesc imediat la

Panfilie Istrate,

91 3—3

măiestru cojocar

în Jina u. p. Poiana (Szebenmegye).

Deschidere de prăvălie.

Avem onoare a face cunoscut P. T. public, că în piața de aici noi cu 14 Septemvrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame ♦ ♦

♦ ♦ și domni de rangul prim;

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai nouă ne vom da silința a face astfel de prețuri, ca să putem susținea ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

LUDVIG FERENCZ & COMP.

98 2—10

— Strada Cisnădiei nr. 2. —

Hotel „Împăratul Romanilor“ local în colț, mai nainte Krassowsky.

Liferantul curții ces. și reg. Expoziția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT

Vacs de ghete și papuci,

cel mai bun din lume, se svîntă curînd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Înființat la anul 1832. — Depositul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 2—26

Se capătă în toate locurile.

Vînzare de neguțătorie!

Neguțatoria mea

de modă, manufactură și mărfuri mîerunte,

care există de mai mult de 80 ani în locul cel mai frecventat al orașului și a fost condusă de mine de 40 ani, cu cerc mare de mușterii și deposit de mărfuri bine de vîndut, cu mîgăzin lateral mare și frumos, cu portal nou, cu contract de închiriare pe 10 ani, din cauza retragerii totale din viața de comerț, în urma adîncilor bîtrînețe este de vîndut din mîna liberă.

Capitalul recerut e 20,000 cor. nu sînt de preluat nici pasive, nici pretensiuni de conturi.

C. Nedelkovits

Sibiu, Piața mare nr. 2.

100 2—

Pîna atunci vînd

cu prețuri foarte scîzute.

De vândut.

Casa din **strada Orfanilor nr. 2**, la care aparține o **grădină mare** și potrivită pentru ori-ce întreprindere se află de **vânzare** sub condițiuni foarte favorabile. 97 2-3

Informațiuni acolo.

Să nu se treacă cu vederea.

Instracție în modul cel mai ușor și exact se dă în

croitoria de haine de dame,

împreună cu desenul

93 3-3 **de croit și croitură,**

în fiecare zi dela 2-6 ore după prânz.

Elisa Daniel,
croitoreasă de haine femeiești.

— Strada Gușteriții nr. 22. —

Pomi

Pentru plantarea de toamnă

➔ **Mare asortiment** ➔

de cele mai bune soiuri pentru cultivarea în masă Olto, pomi-tufe, pomi cu fructe de boane, tufe de decorație, acat rotunzi escelenți, noutăți de poame etc.

Să dau plante numai de calitate cea mai bună, cu rădăcini bune și de soiuri veritabil garantat.

Să ia aranjarea de grădini, parcuri, grădine de poame. Informații în chestii de poame gratis.

Fischer & Comp.
școală de pomi.

Aiud (Nagy-Enyed). 89 3-4

— Cataloge gratis și franco —

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

70 9-

••• Sibiu, strada Rațelor nr. 20. •••

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voie a aduce P. T. publicului la cunoștință, că 'mi-am mutat

in strada Rațelor nr. 20.

unde voi lucra ori-și-ce lucrare de tâmplărie precum și Billarde, cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acum, semnez

Cu toată stima

Ioan P. Popidan,
tâmplar.

103 1-3

••• Sibiu, strada Rațelor nr. 20. •••

Orologe, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

➔ **Cel mai mare deposit** ➔

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveauri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și examinate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marcă“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 11-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șnoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani

Nr. 160 F.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 1-

➔* întemeiată la anul 1868 *←

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai avantajoase condiții:

➔ **contra pericolului de incendiu și exploziune,** ➔
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

➔ **asupra vieții omului** ➔

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

➔ Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. ➔

Valori asigurate contra incendiului: 95,727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Carol Albert

negustorie de haine bărbătești
Sibiu, strada Faurilor
(casa Kessler)

se recomandă pentru pregătirea
promptă a tot felul de haine
de domni și copii. 106 1-3

Deposit bogat de stofe din
țeară și din străinătate.

Prețuri ieftine.

Condiții solide.

Berta Ziegler

Strada Hecht nr. 28,

deschide cu 1 Oct. c.

un curs de dans împreună •

•• cu instrucție de bon-ton.

Se vor învăța cele mai noue dansuri,
cum sunt Lancer, Minette, Cavote,
Magyar-kör, Valțuri de Viena etc

La dorință se dă instrucție și
afară de casă. 105 1-3

Intemeiată la 1848.

Invitare.

Toți cei interesați

sunt invitați a vizita produsele
mele de d ferite 92 3-3

Luminări de ceară

și alte lucruri de cerărie în
oposita industria la din Sibiu
sala principală, catalog nr. 30.

Preiau ori ce lucrări de ceară
și asigură executarea cea mai bună
și serviciu prompt și solid.

GUSTAV MELTZER

Fabrică de săpun și de lumini ce-
rărie, & parfumărie.

SIBIU, str Gușteriții nr 25.

Intemeiată la 1848.

Declarațiune.

Din cauza nepriceperii dovedite la
premierea lucrurilor mele din expoziție,
— refuz primirea premiului, ce
mi-s'a acordat de juriul expoziției indu-
striale.

Ludovic Ferencz,
măiestru-croitor.

109 1-1

Templărie de edificii, mobile și magazin de mobile.

Ioan Jacșa în Sibiu.

Îmi permit cu toată stima a aduce la cunoștința prea onoratului P. T.
public, că eu am deschis aici în Sibiu, în

Strada Gușteriții nr. 18.

în casa proprie

o templărie de edificii și de mobile cum și un magazin de mobile

și am un mare magazin pentru

saloane, odăi de dormit și de mâncare, aranjare de culine etc.

și arume dela executarea cea mai simplă până la cea mai elegantă.

După ce eu 'mi am înmulțit corespunzător cunoștințele în orașele mai
mari ale Austriei, Germaniei, Franței și Elveției, sunt în plăcuta poziție a
corespunde deplin tuturor dorințelor și pretensiunilor.

Materialul garantat uscat, soliditatea și feținătatea deosebită a
mărfurilor mele, cum și serviciul real și prompt îmi dau speranța, că prea
onoratul p. t. public nu va întrelăsa a mă onora cu prețurile sale comande.

Recomandându-mă pentru cas de trebuință, semnez

Cu distinsă stimă

Ioan Jacșa,

templărie de edificii și de mobile.

104 1-3

Sibiu, Strada Gușteriții nr. 18.

P. T.

Am onoarea a împărtăși onor. public, că cu ziua de azi
am preluat

prăvălia de mărfuri de modă

a dlui

R. KRASSOWSKY, strada Cisnădiei nr. 2

și o voi conduce solid mai departe.

Invit cu stimă onor. public a-și acoperi trebuințele din toți
acești articli la mine, dând asigurarea, că pe stimații mei mușterii
ii voi servi solid și real, cu prețuri fixe. Pentru sprijin bine-
voitor se roagă

Cu toată stima

St. Kabdebo.

96 2-6

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din **Sebeșul-săs.**
> **Regensburg**

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Tran-
silvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung
rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare
dela expozițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Num-
roase scrisori de recunoștință. 95 3-52

**Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra
boalelor și epidemiilor!**

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chigr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chigr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.